

Kort om Tourette syndrom

Tourette syndrom er et medfødt handicap.

● Forløb og prognose

Tourette syndrom skyldes en medfødt arvelig forstyrrelse i hjernens signalstoffer. Præcis hvad der er årsag til Tourette syndrom vides ikke, men man har indkredset den til nogle signalforstyrrelser i den grå substans i pandelappen, hjerneområdet lige over øjenhulerne samt i nogle dybe hjernekerne.

De fleste børn med Tourette syndrom har kun lette symptomer, men en lille gruppe børn med sygdommen er ramt af mange symptomer. Nogle af de symptomer, der kan være tilstede ved Tourette syndrom, er ufrivillige bevægelser eller lyde (tics), såsom grimasser, spjæt med arme og ben og udstødelse af mærkelige ord og lyde. De ufrivillige bevægelser og lyde tager ofte til, når man er under pres.

Børn med lette Tourette symptomer kan ofte blive udsat for drillerier og heraf følgende dårlig livskvalitet. Måske bliver man tit bedt om at holde op med den "dårlige vane" – man kan bare ikke.

For en tredjedel af de personer, der har Tourette syndrom, forsvinder symptomerne helt før de bliver voksne. Hos en anden tredjedel dæmpes symptomerne i løbet af opvæksten. Endelig er der en sidste tredjedel, hvor symptomerne fortsætter i voksenalderen.

Der er stor variation i symptomer og sværhedsgrad fra person til person, der skelnes sædvanligvis mellem to former for Tourette syndrom:

Simpel Tourette

Er kendetegnet ved motoriske og verbale tics – dvs. trækninger i øjne og ansigt, måske spjætten med arme og ben, knækken med fingre, samt uartikulerede, pludselige lyde, såsom brummen, snøften, grynten, hylene osv.

Tourette+

Tourette+ er den mere komplicerede Tourette, som udover tics har andre ledsagesymptomer. Det kan fx være:

- ADHD som kan indebære, at barnet er hyperaktivt og har problemer med koncentrationen.
- OCD, som viser sig ved tvangstanker og tvangshandlinger.
- Tilbøjelighed til at få depression, angstsymptomer, fobier og panikangst.
- Autistiske symptomer, herunder Asperger syndrom.
- Følelsesmæssige problemer, sprogforstyrrelser og indlæringsproblemer

● Forekomst og arvegang

Tourette syndrom er arvelig, men den præcise arvegang kendes endnu ikke. Det er flest drenge, der får diagnosen (ca. 75%).

De første symptomer på Tourette syndrom viser sig typisk når barnet er 5-6 år. Der går som regel et stykke tid, før barnet bliver henvist til fx en børneneurolog.

Børnene diagnosticeres ved, at deres adfærd observeres og via samtaler med deres forældre om symptomerne. For nogle går der flere år, før der stilles en diagnose. I de sværere tilfælde vil børnene næsten altid blive diagnosticeret, fordi deres adfærd er så markant anderledes end normalt, men de lette tilfælde kan nemt overses.

Mange har en lang lidelseshistorie bag sig, før diagnosen stilles, så for både børn og forældre er det en lettelse at få sat ord på den mærkelige adfærd.

● Behandling og kontrol

Tourette kan ikke helbredes, men den kan afhjælpes, så det bliver lettere at leve med den. Først og fremmest ved grundig information til familie, venner, skole og andre steder, hvor børnene færdes.

Der kan være behov for ekstra pædagogisk støtte i skolen.

Medicinsk behandling kan komme på tale, især hvor det drejer sig om Tourette+, men også sværere tics kræver medicinsk behandling.

● Mere information – kontakt

Dansk Tourette Forening
Tlf. 45800753
www.tourette.dk

Sjældne Diagnoser
Tlf. 3314 0010
www.sjaeldnediagnoser.dk
www.sjaeldenborger.dk

Center for Små Handicapgrupper
Tlf. 3391 4020
www.csh.dk

Kilder

"Tourettes syndrom. En vejledning for forældre", af overlæge dr.med. Finn Ursin Knudsen.
Dansk Tourette forenings hjemmeside
Center for små handicapgruppers hjemmeside.